

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۴/۱۰

عبدالقیوم میرزاده

کتاب تعصب، ماهیت و پیامد های آن

قسمت ششم

پیوسته بگذشته

فصل دوم

به ادامه متعصب کیست؟

متعصبین در تمام گروه های اجتماعی، سیاسی، مذهبی یکسان عمل میکنند. همه متعصبین از همه گروه ها یک آیین مشترک دارند و آن عبارت است از تعصب. تعصب و افکار متعصبانه بیشتر از گروه بندی های مذهبی، سیاسی، اجتماعی، نژادی و جنسیتی سرچشمه میگیرد. به اطفال و نو جوانان در همان سنین آغازین زندگی شان تلقین میگردد که آنها شاملین این گروه بندی اجتماعی، نژادی، مذهبی و یا جنسیتی اند و بهترین اند. که بصورت اتوماتیک گروه بندی های دیگر غیر خودی گردیده و خوب نمی باشند و دشمن اند، که این مرحله نخستین مرحله غیر آگاهانه القأ تعصب شمرده میشود. بقول گوردون آلپورت Gordon Willard Allport ۱۸۹۸ – ۱۹۶۷ روانشناس امریکایی، کودکان تعصب را از تعصب، خشک اندیشی و بد بینی های والدین و اعضای خانواده فرا میگیرند. به قول این روانشناس: تحقیقات نشان داده است که تمام دوران کودکی طول می کشد تا تعصب و نظرات منفی و مضرو ستیز گر تقویت شود. این بدان معناست که برای کودکانی که در محیط های تعصب آمیز بزرگ می شوند، امیدی وجود دارد، اما تنها در صورتی که قبل از این که این تعصبات به وجود بیایند، دیدگاه های جایگزین ارائه شود.

متعصبان، ایدئولوگ ها و مطلق گرایان بزرگترین آفت بشریت هستند. چه رهبران باشند و چه پیروان، متعصبان افرادی هستند که در معجون هولناک وزهری از اعتماد به نفس خود تایید می کنند که همه چیز را می دانند و دسترسی منحصر به فردی به حقایق مطلق دارند، حقایقی که آنقدر کامل هستند که باید آنها را به همه تحمیل کنند. حقایق مطلق که متعصبان به آن چنگ می زنند ممکن است در حوزه های مختلف باشد.

افراد متعصب حرف آخر را می زنند، نیازی به بررسی شواهد بیشتر ندارند، و نیازی به تعجب یا تردید دوباره در خودشان ندارند. بنابراین تعصب یک ماده مخدر است. در جامعه این مسئله مانند مواد

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

مخدر، افیون یا شراب است و حتی بدتر. افراد متعصب مانند دایم الخمرها که تحت تاثیر مشروبات الکهولی رانندگی می کنند و در بسیاری مواقع برای خود و دیگران خطر دارند، زندگی می کنند. آنها فکر می کنند رانندگی کاملاً خوبی دارند در حالیکه یک خطر برای خود و جامعه محسوب می شوند.

همچنان افرادی که نسبت به دیگران و عقاید شان احساسات منفی و متضاد داشته و بر باور و عقیده خویش چسبیده و همه را مردود شمارند متعصبین اند. همچنان متعصبین به خود و خودی های افکار خویش احترام، اعتقاد و اعتماد داشته به دیگران غیر از خودی هایش هیچنوع احترام، اعتقاد و اعتماد نداشته و پیوسته در خط مقابل آنها سرسختانه در مجادله میباشند. رفتار متعصبین نسبت به دیگران دشمنانه بوده ولی در مورد خود بسیار خود شیفتگی داشته همه خطا های خود را مؤجه دانسته و در ارزیابی خطا های دیگران چنان مبالغه میکند که آنها را در بسیاری حالات واجب القتل می شمارند. این متعصبین در نگاه نخستین نسبت به غیر خودی ها نگاه سرد کینه توزانه داشته و این پروسه تا خشونت فزینی میتواند در تحول و انکشاف باشد.

در باره متعصبین، افراط گرایان و تأثیرات مرگبار آن در جهان و خصوصاً در جامعه بلا کشیده افغانستان ما که بیش از چهار دهه جنگ، برادر کشی، تخریب و ویرانی همه ساختار های جامعه را پشت سر گذاشته است، بیشترین و خونبار ترین مصیبت ها را پشت سر گذاشته است. تحلیل وضعیت اجتماعی کشور میرساند، که هنوز هم این آفت کشنده اجتماعی در میان شماری از مردم و بالاخص در میان عده که خود را روشنفکر و روشنگر جامعه و با القاب علمی هم قلمداد میکنند و اینجا و آنجا بنام دانشمند و تحلیل گر قلم فرسایی هم میکنند طی هر نوشته ای مخالفین نظریاتی خویش را با چنان تعصب کور به نفرین و استهزا میگیرند که گویی بار دگر هیتلر و یهودیان در مقابل هم قرار گرفته اند. این ها که دعوای روشنگری و روشنفکری هم دارند و هر کدام بالنوبه مقالات مبسوطی هم مینویسند، ولی در هر مقاله در عوض وصل مجدد مردم رنج دیده و ستم کشیده افغانستان، دریافت راه های اخوت و برادری میان مردم، تقلیل و زدودن مخاصمات و کدورت ها و دلجویی و آشتی، پیوسته در پی فصل و تشدید قطب بندی های اجتماعی، سیاسی و مذهبی اند و القاب را که سازمانهای استخباراتی خارجی برای انقطابات سیاسی - اجتماعی - مذهبی کشور ما در زراد خانه هایشان تدوین و استخراج کرده بودند و بوسیله آن جنگ های تحمیلی را بر ملت ما تحمیل، مردم ما را قتل عام و همه هستی کشور ما را تباہ و تاراج کردند، استفاد کرده و مخالفین نظریاتی خویش را که گاهی شامل طیف های بزرگ از جامعه میگردند بصورت کتلوی مورد نفرین، شماتت، نکوهش و عتاب قرار داده و در هر نوشته ایشان در باره هر موضوع و مسئله که مربوط مسایل روز مینویسند و یا اینکه منتظر اند تا یک کلمه و یا جمله در قبال مسایل نفرت بار پنج دهه قطب بندی های سیاسی - اجتماعی گفته شود. آنها سریعاً چون صاحب نظر و (دانشمند) به آن پرداخته و از هر مسیر راه را کج ساخته با رابطه و بی رابطه موضوع را بر میگردانند و بر گروه هایی از مردم میازند و زخم های خونین جامعه را هر روز خراشیده و از خونچکانی آن لذت میبرند. این افراد متعصب که خود را متخصص، دانشمند، داکتر، انجنیر، ژورنالیست، رئیس و وزیر هم مینامند آنقدر با عصبیت کور کورانه در این راه گام بر میدارند که سوال پیدا میشود:

بیش از پنج دهه قتل عام، خون ریزی، تباہی، بر بادی، غلامی و تفرقه ها برای مردم کشور ما بس نیست، هنوز هم ملت را بطرف دشمنی و برادر کشی تحریک میکنید؟ بالای هریک نام گذاری های استخباراتی کرده و ملت را به جان هم می اندازید و خود که در بیشه های آرام امریکا و اروپا لمیده به تماشای جویبار خون ملت افغان نشسته اید. این کور دلان متعصب در حقیقت آنچنان در ضدیت با گروه هایی از مردم کشور قرار گرفته اند که با اسرار و لجاجت تمام گزینه های علمی، منطقی، حقیقی و

واقعیت ها را نا دیده گرفته و تنها به باور های خود شان که در زراد خانه های استخباراتی زمان جنگ سرد طراحی شده بود قدسیت قایل اند و تمام اعتقادات و باور های دیگران را مردود می شمارند. غرور و خود بزرگ بینی این افراد که احتمالاً در خانواده های متعصب هم تربیت و پرورش یافته اند هیچ مسئله ای را در چوکات منافع ملی به تحلیل و ارز یابی نگرفته بلکه هر موضوع را از عینک تعصب خویش می بینند. آنها جهان را طوریکه خود شان می خواهند می بینند نه طوریکه وجود دارد. آنها برای خودشان جهانی وابسته، محدود و مختص به خود شان ساخته اند و واقعیت های پیرامون شان را اصلاً نمی بینند. این متعصبین همه امور زنده گی، اجتماع، سیاست، اقتصاد و فرهنگ را با معیار های قهرمانان پوشالی خودشان به سنج می گیرند. هیچ اندیشه نو و فکری جدید را نمی پذیرند. بناً این متعصبین با تمام قدرت بر علیه هر چه غیر از فکر خود شان است در جنگ و ستیز اند و همچنان تلاش بر این دارند تا فکر، باور و اعتقاد شان را همه چشم پوشیده بپذیرند و یا در صورت امکان آنرا حتی به زور سرنیزه به مردم می قبولانند. هستند دانشمندان ژرف نگر و وطن دوست که با نگاه ژرف و دانشمندان در پرتو منافع ملی کشور دوره های مختلف تاریخ کشور را به تحلیل و ارزیابی گرفته، نارسایی ها، کجروی ها، ندانم کاری ها، خیانت ها و جنایات بوقوع پیوسته را با در نظر داشت اوضاع و انکشافات منطقی و بین المللی آن زمان به نقد گرفته و خطوط روشن منافع ملی کشور ما را برای نسل های آینده نشانی میکنند. تا از یکطرف مردم و بالاخص جوانان این نیروی بالنده کشور از جریان انکشافات تاریخ و جامعه خویش آگاهی حاصل کنند و از طرف دیگر با درس عبرت از تجارب گذشته از تکرار اشتباهات، خیانت ها و کجروی ها بر حذر مانند. اما متعصبین سیاه دل و یا آنانیکه نظریات دگم اندیشویی، مذهبی، سیاسی، ملی، نژادی و یا فرهنگی دارند تمام افراد غیر خود شان و یا غیر هم فکر شانرا دشمن مطلق می شمارند، دنیای آنها در محدوده ای همان فکر دگم شان محدود میباشد. آنچه در این محدوده خطرات بزرگ و تباهی را متوجه زندگی و امنیت مردم افغانستان میگرداند همانا اشتهای نا پذیری این متعصبین با دگر اندیشان در جامعه ما میباشد زیرا این افراد متعصب بسیار خشونت گر، انعطاف نا پذیر و تا سرحد جنون وابسته به یک محدوده ای فکری و مصالحه نا پذیر اند و هر آن آماده اند در راه فکر دگم شان همه آنهاییکه آنچنان فکر نمیکنند نفرین کرده و از میان بردارند. از نظر من این برخورد های تعصب آمیز این گروه کوچکی از متعصبین است که برای بسیاری از مردم خاصاً قشر جوان کشور فضای بی اعتمادی ایجاد کرده و بحران اعتماد را در کشور ما روز تا روز دامن میزند. به همین مناسبت جوانان کشور ما تا کنون نتوانسته اند در فضای اعتماد کامل باورمند نیروی خود گردیده و روش مناسب در راه تحقق منافع ملی کشور اتخاذ بدارند. فرق این متعصبین روشنفکر نما با طالبان، داعشیان و اسلامگرا های افراطی همین است که آنها با استفاده از ظرفیت های نظامی و ولژستیکی کشور های خارجی منجمله پاکستان و ایران در اولین برخورد به محو فزیکه مخالفین شان عمل میکنند و لی این متعصبین روشنفکر نما تخم نفاق و جدایی و مخاصمت در میان مردم میکارند که ثمرش در دراز مدت همان است که گروه های افراطی و داعش انجام میدهد. همین خصوصیت تعصب و افراط گرایی است که کشور ما را زیر سیطره ایدئولوژی های راست و چپ، مذهبی، سمتی، قومی و زبانی قرار داده و بطرف پرتگاه نیستی میکشاند.